

Posudek na dizertační práci Mgr. Karla Kukly „Svět asymetrické odpovědnosti“

Dizertace kolegy Mgr. Karla Kukly je dialogem s Tváří levinasovské proveniencí z hlediska jednotlivce, celku, z hlediska výchovy, vzdělání, „otce, syna“, z hlediska spinozovského boha, jež je substancí *causa sui*, i Boha Thory. Jde o rozvinutí tohoto důležitého motivu celé Lévinasovy filosofie, která je odpovědí na holocaust, jenž je výrazem symetrie odpovědnosti, založené v karteziánském rozvrhu „přirozeného“ světa. To, co trápí Lévinase je zpředmětnění člověka, které nutně vede k fenomenalitě holocaustu. Pokud se ve Tváři Druhého neukazuje nekonečno, jinakost absolutní platnosti, kterou nemůžeme redukovat na vlastní, pak je nevyhnutelným důsledkem, proměna věci na předmět. Zatímco věc má v sobě součtveří, a proto svět „světuje“, předmět má v sobě jen možnost být počítán, má v sobě jen jedinou možnost „kalkul“. To pochopil Lévinas snad nejlépe ze všech filosofů dvacátého století. Tato myšlenka vede autora dané dizertace a je třeba tuto významnost jen pochválit a hluboce s ní souhlasit.

Alteritas (jinakost) není stejnost, je možné se k ní jen vztahovat, s obsesí touhy, tak, jak o tom Lévinas sní. Proto autor dizertace podtrhuje epifanii Tváře a také proto pak akcentuje problematiku se-tkání s lidskou bytostí, s Bohem, s referenty. Ví až příliš dobře, že vztahovost má podobu utkané pavučiny, tvořené spoustou nahodilých se-tkání a teprve tento prostor světla je etikou *par excellence*.

Ve vztahu, jenž je se-tkáním, nachází autor diarchii mezi legalitou a legitimností, která je už od Sókratových dob jediné úrodné pole, na kterém může vyrůst etický vztah ke druhému. Je zajímavé, že Mgr. Kukla si vybral právě dva nejvýznamnější židovské filosofy, které pak spojuje s pojmem *conatus*, náležející Spinozovi. Jde o účinnou esenci, která dle autora může být pochopena jako výchovný ideál, jako trpnost, jako princip kauzality. Tak se autor dostává k filosofii výchovy, která je vlastně hlavním cílem dané dizertace. Dizertace má bohatou literaturu, která byla velmi podrobně využita v poznámkovém aparátu, práce je místy psána metaforickou formou, což odpovídá Lévinasově filosofickému stylu. Rozhodně doporučuji práci k obhajobě, s touto doplňující otázkou: Jak se Lévinas staví k Heideggerově filosofii?

V Praze dne 20. 5. 2016

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.